

Početna stranica>Pretraživanje pravnih stručnjaka>Vrste pravnih struka

Juridisko profesiju veidi

Danska

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Dānijā.

Prokurori

Organizācija

Dānijas prokuratūra (*den danske anklagemyndighed*) ir Tieslietu ministrijas pakļautībā. Prokuratūras sastāvā ir prokuratūras direktors (*rigsadvokaten*), prokurori (*statsadvokaterne*) un policijas komisāri (*politidirektørerne*).

Prokuratūras direktors (ģenerālprokurors) vada kriminālprocesu izskatīšanu Augstākajā tiesā, kā arī piedalās **Īpašās disciplinārlietu tiesas (*Den Særlige Klageret*)** sēdēs.

Ģenerālprokurors ir vecākais prokurors attiecībā pret pārējiem prokuroriem un uzrauga viņu darbu. Ģenerālprokurors izskata arī apelācijas sūdzības par pirmās instances prokuroru pieņemtajiem lēmumiem.

Loma un pienākumi

Prokuratūras funkcijas un organizācija ir izklāstītas Likuma par tiesu administrāciju (*retsplejeloven*) **10. nodaļā** (§§ 95.-107. pants).

Prokuratūras uzdevums ir ierosināt lietu par kriminālnoziegiem, sadarbojoties ar policiju, saskaņā ar Likumā par tiesu administrāciju paredzētajiem noteikumiem. § 96. panta 2. punkts nosaka, ka prokuratūra izvēlas lietas izmeklēšanas tempu atbilstoši tās raksturam. Tādējādi prokuratūrai jānodrošina, lai lieta tiek ierosināta pret vainīgo personu, nevis nevainīgo personu ("objektivitātes princips").

Seši rajona prokurori vada krimināllietas — apelācijas un zvērīnāto lietas — augstākās tiesās un uzrauga policijas komisāru darbu krimināllietu izmeklēšanā.

Reģionālie prokurori izskata arī apelācijas sūdzības par policijas komisāru lēmumiem attiecībā uz kriminālvajāšanu. Visbeidzot, prokurori nodarbojas ar atbildības lietām saistībā ar kriminālvajāšanu un sūdzībām pret policiju.

Smagu ekonomisko noziegumu valsts prokurors (*Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet*) veic kriminālvajāšanu par smagiem ekonomiskiem noziegumiem visā valstī.

Īpašo starptautisko krimināllietu prokurors (*Statsadvokaten for Særlig Internationale Straffesager*) veic kriminālvajāšanu par starptautiskiem noziegumiem, tai skaitā par genocīdu, noziegumiem pret cilvēci un kara noziegumiem.

Policijas komisāri darbojas kā prokurori rajona tiesās (pirmajā instancē) un tādējādi papildus policijas vadībai ir atbildīgi par policijas iecirkņa veikto izmeklēšanu un vietējās prokuratūras darbību.

Tiesneši

Organizācija

Dānijas tiesnešu kvalifikācijas padome (*Dommerudnævnelserådet*) iesniedz ieteikumus **tieslietu ministram** par ikvienu tiesas amata kandidātu, izņemot Augstākās tiesas priekšsēdētāja amata kandidātu. Praksē tieslietu ministrs vienmēr ievēro padomes ieteikumus.

Disciplinārlietas pret tiesnešiem un citiem Dānijas tiesu darbiniekiem izskata **Īpašajā disciplinārlietu tiesā (*Den Særlige Klageret*)**.

Dānijas tiesu administrācija (*Domstolsstyrelsen*) ir vispārīgi atbildīga par tiesu darbinieku apmācību.

Loma un pienākumi

Dānijā **tiesneši** parasti nav specializējušies kādā noteiktā tiesību jomā. Viņi var ieņemt pastāvīgu vai pagaidu (vietas izpildītāja) amatu. Tiesnešu palīgi (*retsassessorer*) un vietnieki (*dommerfuldmægtige*) parasti nodarbojas ar mazāk sarežģītām lietām (piemēram, tiesu izpildītāju lietām).

Tiesu piesēdētāji (*læggdommere*), ja vien nav kādi būtiski izņēmuma gadījumi, piedalās visās krimināllietās, kuras iztiesā pirmās un otrās instances tiesas.

Pirmās un otrās instances civillietās var pieaicināt tiesu ekspertus (*sagkyndige domsmænd*). Tiesu piesēdētāji un tiesu eksperti tiek iecelti uz četriem gadiem.

Juridiskās datubāzes

Lai uzzinātu vairāk, lūdzu, apmeklējiet:

Dānijas tiesnešu asociācijas (*Den Danske Dommerforening*) tīmekļa vietni

Dānijas tiesnešu asociācijas (*Dommerfuldmægtigforeningen*) mājaslapa

Informācija par **tiesu ierēdņiem** (361 Kb)

Juridisko profesiju organizācija: advokāti (*advokater*)

Advokāti

Privāti praktizējoši advokāti

Visi Dānijas advokāti ir 1919. gadā dibinātās **Dānijas Advokātu kolēģijas (*Advokatsamfundet*)** biedri.

Juriskonsulti un juristi praktikanti (*advokatfuldmægtige*)

Advokāti un juristi praktikanti ir apvienojušies Advokātu un juristu praktikantu asociācijā (*Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige – FAAF*), kas darbojas Dānijas advokātu un ekonomistu asociācijas (*Danmark Jurist- og Økonomforbund – Djøf*) ietvaros. *Djøf* ir Dānijas lielākā tiesību zinātņu, pārvaldības, valsts pārvaldes, pētniecības, izglītības, komunikācijas, ekonomikas un politikas zinātņu studentu un šajās jomās nodarbināto personu arodbiedrība un interešu aizstāvības organizācija. Arodbiedrībā ir aptuveni 50 000 biedru, kuri strādā minētajās jomās. *FAAF* ir 1 500 biedri, no kuriem aptuveni 900 ir privāti praktizējoši advokāti.

Juriskonsulti

Juriskonsulti ir Dānijas Advokātu kolēģijas biedri, bet var kļūt arī par Dānijas juriskonsultu asociācijas (*Danske Virksomhedsjurister – DVJ*) biedriem. Pašlaik aptuveni divas trešdaļas *DVJ* asociācijas biedru ir juristi ar profesionālo kvalifikāciju. Kopumā *DVJ* pārstāv juriskonsultu profesionālās intereses. Asociācijas mērķis ir arī veicināt juriskonsultu darba atzīšanu un izpratni par tā pieaugošo nozīmi uzņēmumiem, valsts iestādēm, nevalstiskajām organizācijām un sabiedrībai kopumā. *DVJ* ir **Eiropas juriskonsultu asociācijas (*ECLA*)** locekle.

Atšķirība starp privāti praktizējošiem advokātiem un juriskonsultiem

Dānijā uz **juriskonsultiem** ar Dānijas profesionālo kvalifikāciju attiecas tieši tādi paši noteikumi kā uz privāti praktizējošiem advokātiem. Likumā par tiesu administrāciju abas grupas nav nošķirtas un ir iekļautas Dānijas Advokātu kolēģijā.

Tas būtībā nozīmē, ka juriskonsultiem ir tāds pats juridiskais statuss kā pārējiem advokātiem attiecībā uz profesionālās ētikas kodeksu (*advokatetiske regler*), dienesta noslēpumu, klienta-advokāta konfidencialitāti utt. Tomēr profesionālās ētikas kodekss ir grozīts, lai tajā iekļautu juriskonsultus, ņemot vērā īpašos apstākļus, kādos viņi strādā.

Tādējādi klienta un advokāta konfidencialitāti regulē tie paši noteikumi, kādus piemēro privāti praktizējošiem advokātiem. Tomēr tiesā vēl jāpārbauda, vai sliekšnis, kādu piemēro juriskonsultiem, ir tāds pats vai zemāks nekā pārējiem advokātiem.

Statusa līdzvērtības vienīgais izņēmums ir tas, kādu klientu juriskonsults var pārstāvēt kā advokāts. Iespēja darboties kā juriskonsultam tiek aplūkota kā izņēmums atbilstīgi Tieslietu administrācijas likuma 124. špantam, kas nosaka uzņēmumu veidus, kuriem advokāts var sniegt pakalpojumus.

Tāpēc, ja vien juriskonsultam papildus darbvietai nav arī atsevišķas advokāta prakses, viņš/viņa, var izmantot "advokāta" titulu tikai tad, ja viņš/viņa pārstāv darba devēju uzņēmumu vai organizāciju. Tas nozīmē, ja darba devējs lūdz juriskonsultu sniegt juridisku konsultāciju klientam vai organizācijas loceklim, juriskonsults nevar darboties kā advokāts, ja vien viņam papildus darbvietai nav arī atsevišķas advokāta prakses un viņš/viņa konsultē klientu vai organizācijas locekli savas privātās prakses ietvaros.

Taču, ja štata juriskonsultam papildus darbvietai nav atsevišķas advokāta prakses un ja viņš/viņa sniedz klientam vai organizācijas loceklim juridisku konsultāciju un klients vai organizācijas loceklis ir patērētājs, un konsultācija tiek sniegta komerciālā nolūkā, Likumu par juridiskām konsultācijām (*lov om juridisk rådgivning*) piemēro štata juriskonsulta darbībai ar vienu izņēmumu: tas nav piemērojams juridiskai konsultācijai, kuru sniedz arodbiedrības un nevalstiskas organizācijas. Šāda izņēmuma pamatojums ir tāds, ka šāda konsultācija netiek sniegta komerciālā nolūkā un parasti tiek uzskatīta par pakalpojumu, kas pārsniedz arodbiedrības vispārējo pakalpojumu tās biedriem, īstenojot arodbiedrības galvenos mērķus.

Tāpēc juridisko konsultāciju, ko patērētājam sniedz arodbiedrības darbinieks, regulē tikai vispārējie kompensācijas noteikumi attiecībā uz neatļautu darbību vai kvazideliktu un tikai netiešā veidā regulē profesionālās ētikas kodekss. Saskaņā ar minēto kodeksu, sk. Likuma par tiesu administrāciju 126. španta 4. punktu, advokātam (ārpus viņa vai viņas profesionālās advokāta prakses) nav jāiejaucas komerciālā vai finansiālā rakstura jautājumos, kas nav advokāta kompetencē.

Likums par juridiskajām konsultācijām

Kopš 2006. gada jūlija uz juridiskajām konsultācijām, kas tiek sniegtas patērētājiem komerciālos nolūkos, attiecas atsevišķs likums, ko piemēro neatkarīgi no juridiskā konsultanta izglītības. Likumā ir skaidri noteikts, ka tas neattiecas uz juridiskajām konsultācijām, ko sniedz advokāti, īstenojot neatkarīga advokāta profesiju. Tas neattiecas arī uz juridiskajām konsultācijām, ko sniedz arodbiedrības vai nevalstiskās organizācijas, jo šādas konsultācijas netiek uzskatītas par sniegtām komerciālos nolūkos (sk. iepriekš). Turklāt likums neattiecas uz juridiskām konsultācijām, ko sniedz finanšu uzņēmumi, uz kuriem attiecas Likums par finanšu darījumdarbību, ar nosacījumu, ka ekonomikas un darījumdarbības ministrs ir izdevis noteikumus par labu praksi attiecīgajā jomā. Tomēr, kā jau iepriekš minēts, tas nenozīmē, ka likums nereglamentē juridiskās konsultācijas, ko sniedz persona ar profesionālo kvalifikāciju. Ja juriskonsults ar profesionālo kvalifikāciju sniedz klientam juridisku konsultāciju (tas ir kādam citam, kas nav viņa/viņas darba devējs) un juriskonsultam nav oficiālas advokāta prakses, uz šādu pakalpojumu attiecas Likums par juridisko konsultāciju, ja tiek uzskatīts, ka konsultācijas sniegtas komerciālos nolūkos.

Likuma par juridiskajām konsultācijām galvenās iezīmes ir šādas:

Juridiskais padomnieks rīkojas saskaņā ar labu juridiskā padomnieka praksi. Tas nozīmē, ka padomdevējam ir jāveic savi pienākumi rūpīgi, apzinīgi un saskaņā ar klienta interešu likumīgajām prasībām. Konsultācija jāsniedz bez liekas kavēšanās.

Līgumus par juridisko konsultāciju sniegšanu noformē rakstveidā.

Juridiskajam padomniekam nav obligāti jāapdrošina civiltiesiskā atbildība, taču noslēgtajā līgumā jāiekļauj informācija par šiem jautājumiem.

Juridiskajam padomniekam jāinformē klients par juridiskās konsultācijas cenu.

Juridiskais padomnieks nedrīkst uzņemties aizgādību par mantu.

Juridiskais konsultants nedrīkst uzņemties pienākumus, kuros viņš ir personīgi vai finansiāli ieinteresēts.

Juridiskais padomnieks ievēro juridisko padomnieku labas prakses kodeksu, kuru izdevusi Tieslietu ministrija. Patērētāju tiesībsargs uzrauga to, kā juridiskie padomnieki ievēro likumu un labas prakses kodeksu.

Juridiskās datubāzes

Šī informācija ir pieejama [Dānijas Advokātu kolēģijas](#) tīmekļa vietnē.

Tīmekļa vietnē ir pieejama informācija par advokāta profesiju Dānijā un praktizējošo advokātu saraksts.

Citas juridiskās profesijas

Organizācijas, kas sniedz juridisko palīdzību

Iestādes, kas sniedz juridisko palīdzību, ir pieejamas visā Dānijā. Ikviens, kam nepieciešama juridiskā palīdzība, var vērsties

[Civillietu aģentūrā \(Civilstyrelsen\)](#), kas norādīs personai tuvāko juridiskās palīdzības biroju. Adrese:

Civillietu aģentūra

Toldboden 2, 2. floor.

8800 Viborg.

Tālr.: +45 33 92 33 34

E-pasts: civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk

Lapa atjaunināta: 15/05/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.